

Rijksoverheid

Seksuele en reproductieve gezondheidsrisico's bij Eritrese vrouwen

Bernice Samson

Kees van Veldhuizen

introdunctie

- Voorstellen van sprekers
 - Doel van de workshop:
 1. inhoudelijk informatie
 2. wat betekent dit?
 3. wie kunnen je daarbij helpen?
-

Aantallen 2016

Aantal asielaanvragen: 1.858 (Eritrea)
aantal vrouwen: 635

Aantal nareizigers: 1.309
aantal vrouwen: 778

Aantal AMV: 775
aantal vrouwen: 235

Achtergrond:

- Totalitair regime
- Dienstplicht voor mannen en vrouwen tussen 18 en 50 jaar
 - officieel 18 maanden
 - vrouwen zijn vrijgesteld als:
 - ze getrouwd zijn
 - ze een kind hebben
- Ontduiken of deserteren leidt tot zware straffen

Achtergrond II:

- 90 % Tygrinya
- Koptische christenen (Tawahedo kerk)

- **Overzicht percentage geletterden in Eritrea**

Nationale geletterdheid 67,8%

Geletterdheid onder adolescenten 89,3%

mannelijke adolescenten (15-24) 92%

vrouwelijke adolescenten (15-24) 86,7%

Onderwijs:

- Basisschool 5 leerjaren (tygrinya)
 - 6^e tot 12^e leerjaar (engels)
 - Jongeren uit dorpen lager geschoold
 - Binnen gezin en onderwijs weinig aandacht voor seksualiteit
-

vluchtroute

- Illegaal het land verlaten is strafbaar
 - komen het land uit via Sudan en Ethiopië
 - Via Libië op de boot naar Italië
-

Reproductieve en seksuele gezondheid

- grote kennisachterstand op het gebied van seksuele gezondheid
beperkte kennis over voortplanting,
beperkte kennis over anticonceptie
beperkte kennis over soa's.
- Een aantal van hen heeft ervaringen met seksueel geweld.
ongewenste zwangerschappen.
- Bij 0.7% van de volwassenen in Eritrea wordt Hiv geconstateerd.
(In Nederland 0.2%).

Film over VGV

<https://www.youtube.com/watch?v=S8meIMJhy5E>

Vrouwelijke genitale verminking (VGV) in Eritrea

- een hoge prevalentie (89 procent)
 - vormen : zijn zeer uiteenlopend en afhankelijk van verschillende factoren zoals:
 - ethniciteit,
 - religie,
 - rurale of stedelijke gebieden
 - het opleidingsniveau van de ouders.
-

VGV In Eritrea II:

- wetgeving rond het verbod (sinds 2007) strikter is geworden verwacht dat vrouwenbesnijdenis is afgenomen.
- dat tussen de 50% en 75% van de Eritrese meisjes en vrouwen die in Nederlandse gemeenten komen wonen besneden zijn.
- Tygrinya: veelvuldig type 1 vgv (clitoridectomie) uitgevoerd, een gedeeltelijke of gehele verwijdering van de clitoris.

VGV in Nederland:

- Zero tolerance
- Het bestaat uit
 1. preventie
 2. wetshandhaving
 3. aandacht voor goede zorg voor vrouwen die een besnijdenis hebben ondergaan.

Preventie VGV in Nederland:

- voorlichting, vroegsignalering en risicotaxatie.

- Door Wie?

sleutelpersonen:

onmisbare rol in de preventie
informereren over strafbaarheid
toeleiding naar zorg.

ingezet bij de scholing van professionals.
jaarlijkse bijscholing

Preventie VGV in Nederland:

- Door Wie?

Jeugdgezondheidszorg:

2011: Standpunt Preventie van Vrouwelijke Genitale Verminking (VGV) door de Jeugdgezondheidszorg.

- getraind om risicotaxaties
- het gesprek aan te gaan met ouders
- voorlichting geven over:
 1. medische risico's,
 2. strafbaarheid
 3. ouders ervan te motiveren het niet te doen.
- ingeval van reëel risico aanwezig blijft dat een meisje besneden wordt of besneden is -> meldcode kindermishandeling

Preventie VGV in Nederland:

- Door Wie?

Verloskundigen:

preventie

het toeleiden naar zorg

bieden van zorg aan besneden vrouwen

een netwerk van getrainde adviseurs

Veilig Thuis en de juridische keten:

Handelingsprotocol

aandachtfunctionaris die deskundig is op het gebied van
signalering en aanpak

een vraagbaak voor hun collega's

in principe eerste aanspreekpunt bij adviesvragen en
meldingen

zorg

- Medische professionals/zorg medisch modelprotocol.
 - Dertien medische beroepsgroepen
 - Werkwijze in preventie
 - Zorg aan besneden vrouwen
-

zorg

- Pilot tot 2016
6 locaties in Nederland een Spreekuur zorg voor
besneden vrouwen georganiseerd.
 - nu project van GGD-GHOR
 - Sleutelpersonen:
voorlichtingen
huisbezoeken
informatie over het bestaan van het spreekuur
bij klachten er naartoe begeleid.
-

Wetshandhaving

- Opgenomen in wetboek van strafrecht als vorm van kindermishandeling.
- Vanaf 2009 is de verjaringstermijn verlengd.
Een vrouw kan nu aangifte tot haar 38de levensjaar.
- 2013 is de rechtsmacht uitgebreid.
Strafbaar als:
VGV in het buitenland gepleegd en het slachtoffer heeft de Nederlandse nationaliteit of een vaste woon- of verblijfplaats in Nederland

ook als de dader een buitenlandse nationaliteit heeft en/of niet in Nederland woonachtig is.

wetshandhaving

- 2001: aantoonbare dreiging van meisjesbesnijdenis een beroep doen op een verblijfsvergunning 'Asiel voor bepaalde tijd'.
- 'Verklaring tegen meisjesbesnijdenis' ontwikkelt en ondertekent.
- 2013 is de wet *Verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling*
- handelingsprotocol vgv voor minderjarigen voor de juridische keten

wetshandhaving

- Kinderbeschermingsmaatregelen
OTS
- Veroordelingen:
tot op heden in Nederland geen
40 -50 meisje die jaarlijks risico lopen.

Rol van gemeenten:

- Vanaf 2015:
 - verantwoordelijk voor basispakket JGZ
 - GGD verdere preventie en zorg te coördineren (SENSE)
- Het is aanbevelingswaardig dat gemeenten:
 - Een analyse maken van de risicogroep voor vgv in de gemeente.
 - Een regionaal netwerk tot stand brengen
 - In kaart brengen of wijkteams of andere lokale professionals versterking nodig
 - Een spreekuur 'zorg voor besneden vrouwen' faciliteren
 - Groeps- en individuele voorlichtingen over vgv en (seksuele) gezondheid op asielzoekerscentra en in de gemeenten organiseren en financieren.
 - Voorlichting door sleutelpersonen

Zahra

- 30 jaar
 - Sinds 2 maanden overgekomen met haar 2 zoons in het kader van gezinshereniging
 - 2 jaar voorafgaand aan de hereniging heeft ze veel moeten werken voor het onderhoud van haar gezin
 - Is nu erg moe, kan hierdoor niet naar taalles
 - Daarnaast heeft het gezin heeft ook veel schulden op deze manier maakt u kennis met het gezin. Ze zijn bij u op spreekuur.
-

Stelling:

Zahra is moe vanwege het harde werken voor haar migratie naar Nederland. Zij hoeft niet naar een huisarts voor controle

Zahra:

- Wel naar huisarts
 - Mogelijk zwangerschap
 - HIV positief
 - Anders SOA
 - Andere psychosomatische klachten
 - Zahra is zwanger
-

Stelling:

Zahra krijgt zorg van verloskundige en haar man vertaalt alles.

Zij heeft echter ook ondersteuning nodig van een sleutelpersoon

Zahra:

- Sleutelpersoon nodig
 - Familie vertaalt niet alles en mannen krijgen niet alles te horen, vooral ingeval van gynaecologische problematiek
 - Zwangerschap begeleiding, voeding en zorg eigen lichaam
 - Informatie verstrekken over de gezondheidszorg
-

Beth-EI

- Is ook net 2 maanden in Nederland
 - 2 weken geleden 17 jaar geworden
 - Alleen gevlucht en is in een woonvorm onder toezicht van Nidos
 - Sinds 3 dagen erg moe en heeft vanochtend overgegeven
 - Is niet naar school gegaan.
-

Stelling:

Beth-El heeft een buikgriep. Uitzieken en huisarts bezoek is niet nodig

Beth-EI

- Huisarts wel nodig
 - Seksueel geweld tijdens vlucht met mogelijkheid tot zwangerschap
 - SOA's
-

Samira

- Woont al 5 jaar in Nederland met haar man
 - Ze komt bijna nooit buiten en is altijd in bijzijn van haar man.
 - De buurvrouw probeert in contact met haar te komen, maar ze krijgt Samira niet alleen te zien. Ze maakt zich zorgen om Samira.
-

Stelling:

Buurvrouw moet haar zorgen melden bij
Veilig Thuis

Samira

- Kan melden
 - Verborggen vrouwen
 - Huiselijk geweld
-

Vragen?